

Jövedelmezőségi viszonyok a magyar pálinka ágazatban – eredetvédelmi kitekintés

dr. Török Áron

Bevezetés – Pálinka, mint Hungarikum

- Csak Magyarországról (+Ausztria 4 megyéje)
- 2016. évi LXVIII. törvény a jövedéki adóról
- Magánfőzés – párlat, Bérfőzde – párlat, Kereskedelmi főzde – pálinka
- Bérfőzdek vs. Kereskedelmi főzdek, jövedelmezőségi viszonyok

Ágazati, szakirodalmi kitekintő

- A rendszerváltást megelőzően kb. 800-1000 db tanácsi vagy szövetkezeti tulajdonban lévő bérfőzde+ 7 kereskedelmi nagyüzem
- Azóta a bérfőzdek száma jelentősen csökkent (jövedéki biztosíték), a kereskedelmi főzdek száma nőtt
- Jogsabályi keretek által biztosított minőségi szint
- Pálinka „szabadságharc” Brüsszellel szemben
- Pályázati forrásokat döntően kereskedelmi főzdek hívnak le
- A turizmus és a pálinka még nem találtak egymásra

Anyag és módszertan I.

- Pálinkafőzdek adatbázisa:
- Nemzeti Adó- és Vámhivatal Központi Jövedéki Főosztálya
- M&A Research Catalyst
- 462 db beazonosított főzde
- Gazdasági adatok 2009-2017 között
- Bérfőzde vs. Kereskedelmi főzde, gazdasági jellemzők
- Kétmintás t-próba
- Jövedelmezőséget befolyásoló tényezők az ágazatban
- Panelregressziós számítások

Anyag és módszertan II.

Árbevétel/Üzemi eredmény/Adózott eredmény =

$$\alpha + \beta_1 \text{Mérlegfőösszeg}_{ij} + \beta_2 \text{Alkalmazottak száma}_{ij} + \beta_3 \text{Kor}_i + \beta_4 \text{Kereskedelmi főzde}_i + \varepsilon_{ij}$$

Változó	Leírás
Árbevétel	Függő változó, az adott főzde adott évben realizált nettó értékesítési árbevétele, EUR-ban
Üzemi eredmény	Függő változó, az adott főzde adott évben realizált üzemi eredménye, EUR-ban
Adózott eredmény	Függő változó, az adott főzde adott évben realizált adózott eredménye, EUR-ban
Mérlegfőösszeg	Az adott főzde adott évben mért mérlegfőösszege
Alkalmazottak száma	Az adott főzdeben az adott évben foglalkoztatottak száma
Kor	A főzde alapítása óta lezárt üzleti éveinek száma
Kereskedelmi főzde	Dummy változó, értéke 1, amennyiben a főzde kereskedelmi főzde és 0, amennyiben a főzde bérfőzde

Eredmények

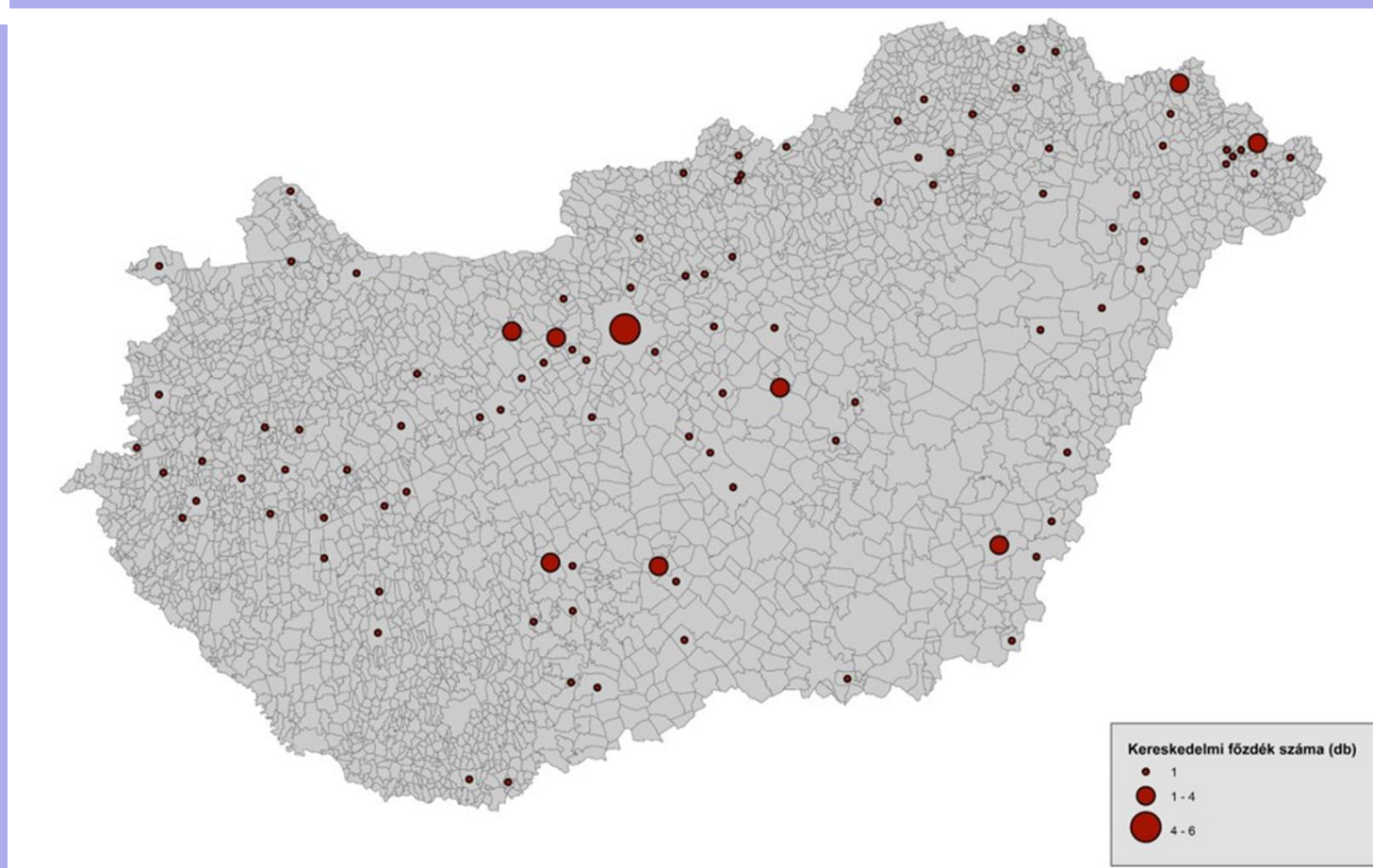
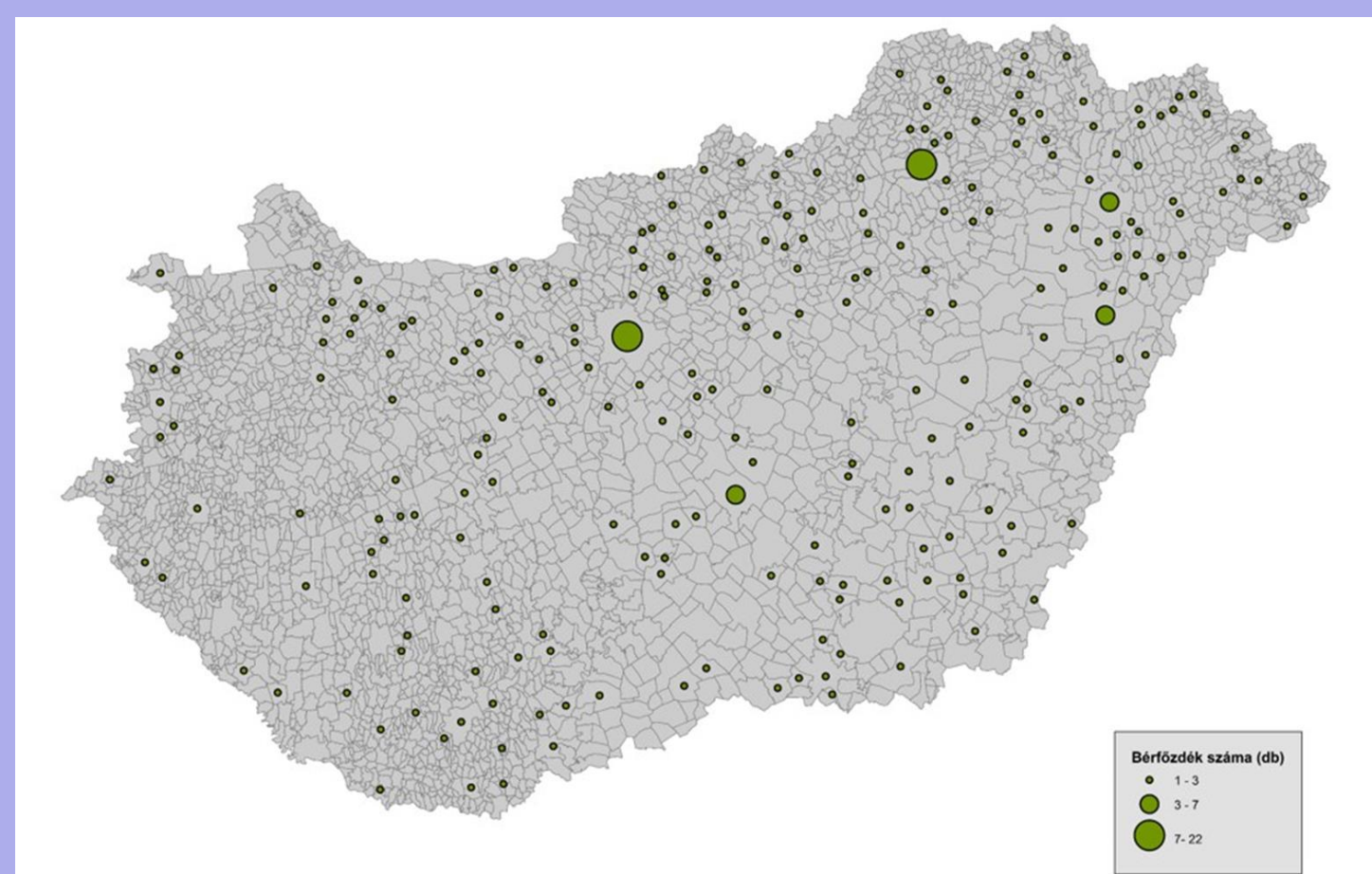
	Kereskedelmi főzde	Bérfőzde	t-próba
Mérlegfőösszeg (EUR)	1 643 795	206 854	- 13,91 ***
Alkalmazottak száma (fő)	20,33	5,00	- 13,83 ***
Kor (év)	15,80	13,46	- 2,35 ***

Megjegyzés: *** p<0,01

	Árbevétel	Üzemi eredmény	Adózott eredmény
Mérlegfőösszeg	0,325 (11,80)***	0,117 (30,11)***	0,095 (29,57)***
Alkalmazottak száma	60.673,301 (16,24)***	70,154 (0,15)	-130,832 (0,33)
Kor	62.086,180 (7,68)***	7.928,946 (8,94)***	6.332,152 (8,51)***
Kereskedelmi főzde	79.585,916 (0,51)	-55.801,789 (3,39)***	-47.062,300 (3,40)***
cons	-922.218,573 (6,64)***	-126.349,395 (8,30)***	-99.570,827 (7,80)***
N	2.033	2.213	2.211

Megjegyzés: zárójelben a standard hibák, * p<0,1; ** p<0,05; *** p<0,01

Bér- és kereskedelmi főzdek térbeli koncentrációja

Következtetések

- A bérfőzdek sokkal egyenletesebben behálózzák az országot és leginkább a nagy gyümölcsstermesztő körzetekben sűrűsödnek
- Alapvetően más a célközönsége a két főzdetípusnak, így a fajlagos szállítási költségeknek eltérő a szerepe
- A kereskedelmi főzdek sokkal nagyobb üzemmérettel rendelkeznek
- Jövedelmezőség
 - Mérethatékonyság (+)
 - Életkor (+)
 - Főzdetípus (+/-)
 - Kereskedelmi főzdeknek nagyobb az árbevétele, de az egyéb jövedelmezőségi szinten c.p. már rosszabbak az értékeik
 - Vizsgált időszakban (2009-2017) a jogszabályi környezet a bérfőzdeknek kedvezett